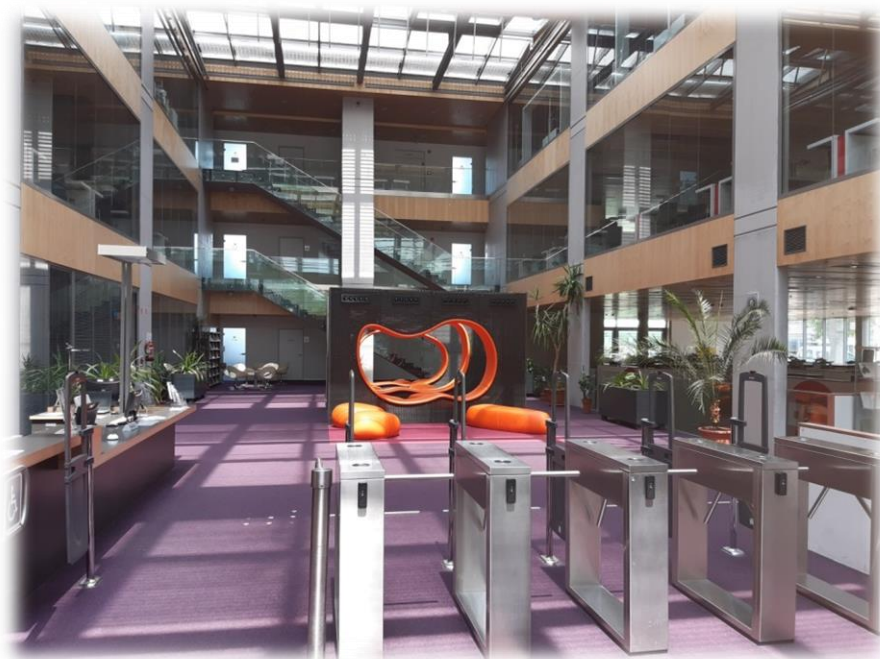

ÉVES BESZÁMOLÓ

A **SZE EK** TEVÉKENYSÉGÉRŐL

2019

EGYETEMI KÖNYVTÁR

„Semmi sem állandó, csak a változás maga, de összefogva - összetartva egymást segítve minden lehetséges.”

Bevezetés

A Széchenyi István Egyetem Egyetemi Könyvtár (továbbiakban: SZE-EK, Könyvtár) a Széchenyi István Egyetemen (továbbiakban: Egyetem) folyó oktató és kutató munka háttérintézményeként, szakirodalmi és információszolgáltató pontként segíti a hallgatók, oktatók, kutatók munkáját. A SZE-EK a tagkönyvtáraival szoros együttműködésben egy olyan rendszert alkot, ahol a használói igényeket figyelembe véve, a tudásmenedzsment összekapcsolódik a hagyományos és személyre szabott, legkorszerűbb 21. századi szolgáltatásokkal.

A 2019-es évben több változás érintette az Egyetemet és könyvtári szervezeti egységünket helyi és országos szinten egyaránt, mely az idei esztendőben tovább folytatódik. 2019 nyarán a SZE-EK a legtöbb egyetemi könyvtárral összhangban kilépett az Informatikai és Könyvtári Szövetségből, hogy azontúl más összefogásban próbálja érvényesíteni érdekeinket. Helyi szinten jelentős változás következett be azzal, hogy augusztustól a korábbi igazgató, Figula Anikó kérte a nyugdíjazását, a Könyvtár vezetését pedig megbízott igazgatóként Tóth Csilla vette át. Még ebben a hónapban egy újabb szervezeti egységgel, a Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakgimnázium és Szakközépiskolával bővült az Egyetem. Az iskola könyvtárának helyi szakmai támogatását a SZE-EK kapta új feladatként. Szeptembertől országos szinten az egyetemek fenntartását és finanszírozását az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) vette át, de SZE-EK - a többi felsőoktatási könyvtárhoz hasonlóan - szakmailag az Emberi Erőforrás Minisztériumnál (EMMI) maradt. Ez egy különleges helyzetet teremtett számunkra, amelynek a szakmai tudásunknak megfelelően igyekezünk megfelelni. Vezetőváltás miatt a szakmai felügyeletet gyakorló Könyvtári és Levéltári Osztály (KLO) jelentős átalakuláson ment keresztül, ahogyan az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumának (EKK) vezetésében is személyi változások történtek. A SZE-EK júniusban csatlakozott az EKK Open Science HUNOR munkacsoportjához. A workshopokon megszerzett ismereteinkkel szeretnénk segíteni a kutatókat, hogy könnyebben eligazodjanak a tudományos kommunikációban zajló változásokban (pl. adatkezelési ismeretei szélesítése és elmélyítése). Elmondhatjuk, hogy a 2019-es év a megújulás jegyében telt, mely felkészített bennünket arra, hogy egy csapatban összefogva és összedolgozva minden lehetséges. Így stabil közösségként kezdtük meg a mozgalmasan indult 2020-as évet.

Ebben az évben több szolgáltatásunk újragondolása mellett időszerű a könyvtárunk stratégiai tervének megújítása is. Izgalmas évnél nézünk elébe, hiszen a felsőoktatásban zajló modellváltással párhuzamosan sok feladat vár ránk is.

Célként tűztük ki a hatékonyabb hallgatótoborzást, megszólítva az általános és középiskolás korosztályt, az egyetemi hallgatók kutatómódszertani segítségét, az Egyetem harmadik missziós tevékenységének kiterjesztését, az egyetemi oktatók, kutatók, tudományos publikálásának támogatását.

Hisszük, hogy egyre többen velünk tartanak a 2020-as évben is!

Győr, 2020. február 24.

Tóth Csilla
mb. igazgató

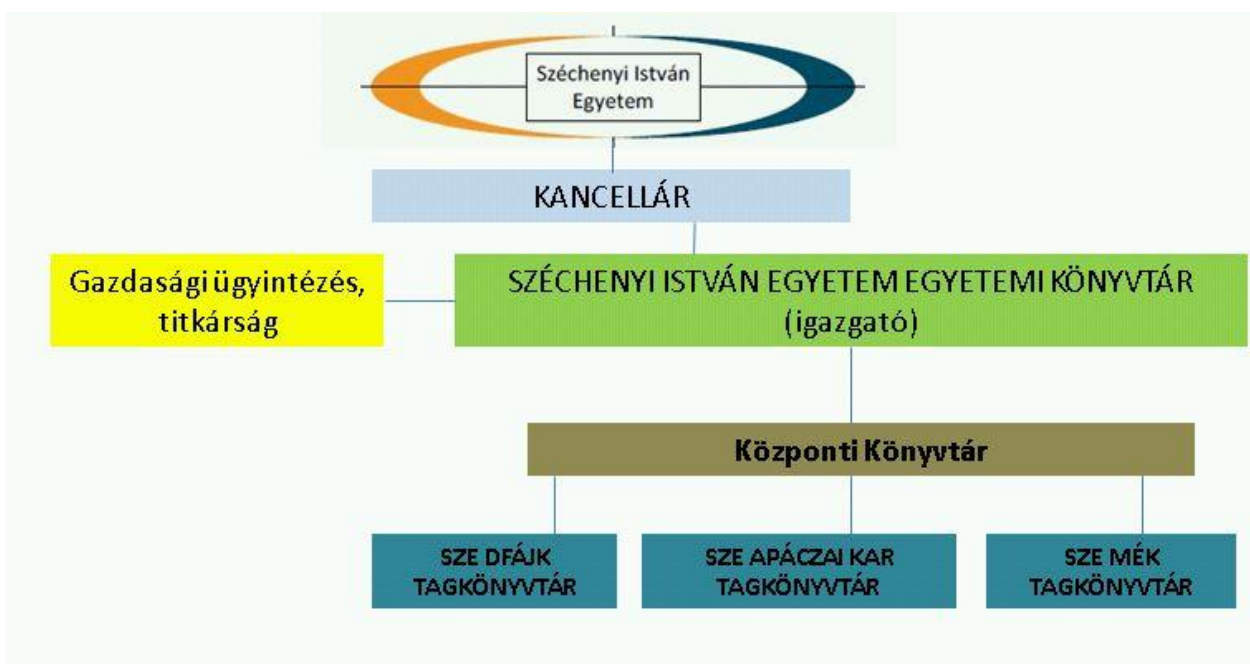
Tartalom

Szervezeti felépítés.....	4
1. A könyvtári hálózat működése.....	5
2. Szolgáltatások – a könyvtár fizikai és virtuális tereinek elérhetősége, használata	5
Nyitvatartás alakulása	5
Könyvtárhasználók számának megoszlása.....	6
Könyvtárhasználat az alapszolgáltatások tükrében	7
Könyvtárközi kölcsönzés	8
Fénymásolás, sokszorosítás.....	9
Elektronikus ZH-k, vizsgák a KK-ban	9
Iparjogvédelmi tájékoztatás (PATLIB) szolgáltatás	9
Európai Dokumentációs Központ	9
Virtuális terek használata	10
SZE-EK honlapja (lib.sze.hu)	10
I-Share24 online tájékoztatás	10
Diplomafeltöltő	10
Repozitórium (szerep.sze.hu).....	10
Online szakdolgozatok (szakdolgozatok.szerep.sze.hu)	10
PhD dolgozatok (phd.szerep.sze.hu)	11
E-tananyagok (etananyag.szerep.sze.hu).....	11
3. Oktatás- és kutatástámogatás, tudománymetria	12
Használóképzések	12
Szakreferenci hálózat.....	12
Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)	12
MATARKA, cikkbibliográfia	12
Rangsorfigyelés	13
4. Gyűjteményszervezés.....	14
Beszerzés, gyarapodás.....	14
Könyvek	15
Folyóiratok	15
Adatbázisok	15
5. Minőségfejlesztés.....	17
6. Partnerkapcsolatok - külső és belső kommunikáció	17
Belső- közvetlen SZE-EK hálózat kollégái.....	17
Belső-közvetett- egyetemi együttműködések.....	17
Külső – közösségi szerepvállalás	18
Külső- Országos szakmai kapcsolatok	18
Médiafelületek.....	19
7. Humán erőforrás	19
Összegzés	19

Ábrajegyzék

1. ábra Könyvtárhasználók száma 2019	6
2. ábra Könyvtárhasználat száma 2019	7
3. ábra Könyvtárközi kölcsönzés 2019	8
4. ábra Szakdolgozatok 2015-2019	11
5. ábra PhD dolgozatok 2015-2019	11
6. ábra Beszerzés 2019 db és érték	14
7. ábra Beszerzés módja szerint	14
8. ábra Folyóiratok 2019	15
9. ábra Adatbázishasználat 2019	16

Szervezeti felépítés

SZE EK tagkönyvtárai 2019-ben

AKK	Apáczai Csere János Kar Könyvtár 9022 Győr, Liszt F. u. 42. III. em.
DFÁJKK	Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar Könyvtára 9026 Győr, Áldozat u. 12.
KK	Központi Könyvtár 9026, Győr Egyetem tér 1. INNO-SHARE épület
MÉKK	Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Könyvtára 9200 Mosonmagyaróvár Vár tér 2. II. em.

Egyetemhez tartozó iskolai könyvtárak

Öveges K	Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskola Könyvtára 9022 Győr Gárdonyi Géza út 2-4
Szent-Györgyi K	Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakgimnázium és Szakközépiskola Könyvtára 9024 Győr, Cuha utca 2.

1. A könyvtári hálózat működése

Az Egyetem 9 Karán a hallgatóknak, az oktatóknak, a kutatóknak a könyvtári ellátása a következők szerint alakul.

A Központi Könyvtár (KK) látja el a karok nagy részét: a kilencből összesen hetet. Külön kari könyvtára a Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karnak (DFÁJKK) az Apáczai Csere János Karnak (AKK) és a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karnak (MÉKK) van. Mivel hálózatban működünk, a karok hallgatói a tanulmányaikhoz szükséges szakirodalmat bármelyik könyvtárból kölcsönözhetik. A használók egy olvasójeggyel/plasztik kártyával a hálózat valamennyi könyvtári szolgáltatását igénybe tudják venni.

Az integráció óta eltelt négy esztendő elegendő volt arra, hogy megvalósíthassuk az egységes könyvtári hálózat kialakítását. A helyi igények figyelembevételével, a tagkönyvtárak egyenrangú partnerként, azonos működési feltételek mellett nyújtják a szolgáltatásaikat.

A KK készíti a tagkönyvtárak működési feltételeihez elengedhetetlen könyv-, folyóirat-, adatbázis- és az irodaszer-beszerzés megrendeléseit. Valamennyi tagkönyvtárban egységes nyilvántartási és pénzügyi elszámolási rendszert vezetünk be. Lehetőség szerint igyekszünk a hálózat valamennyi tagjával napi kapcsolatot fenntartani.

Minden hónap első hétfőjén munkatársi értekezletet tartunk, amelyen a tagkönyvtárak munkatársai is részt vesznek. A napi kommunikációra a belső blog, e-mail és telefon szolgál.

A KK, MÉKK, DFÁJKK az AKK és a két iskolai könyvtár más-más integrált könyvtári rendszert használ, ezért a dokumentumok állományba vétele és a katalogizálás továbbra is több helyen történik.

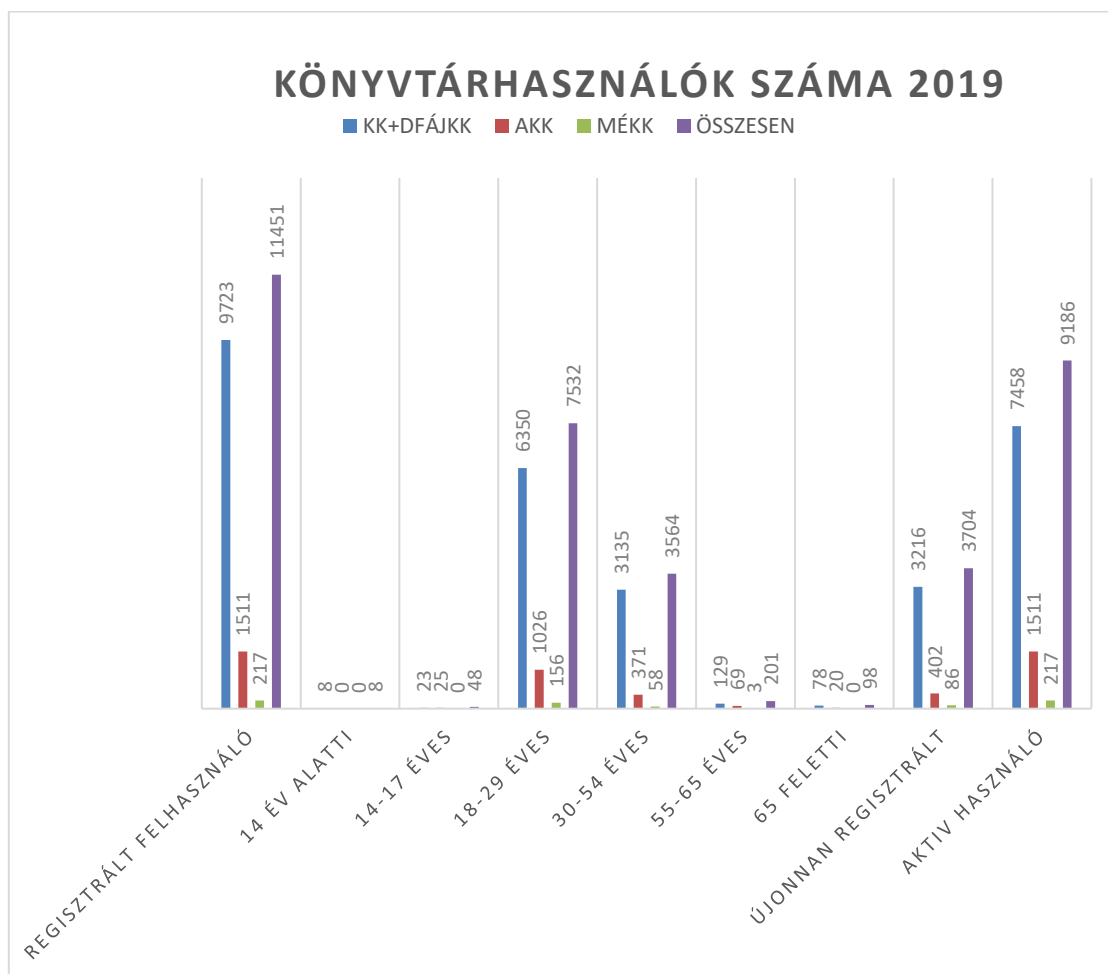
A következő években tervezzük a két egyetemi könyvtári és a két iskolai könyvtári katalógus integrálását.

2. Szolgáltatások – a könyvtár fizikai és virtuális tereinek elérhetősége, használata

Nyitvatartás alakulása

2019 első negyedévének végétől heti 4 órával hosszabb ideig tart nyitva a KK. Ez azt eredményezi, hogy heti nyitvatartási óráinak száma 54-ről 58-ra nőtt. Így a hallgatók még tantervi órák megkezdése előtt igénybe vehetik a könyvtár szolgáltatásait.

Könyvtárhasználók számának megoszlása

1. ábra Könyvtárhasználók száma 2019

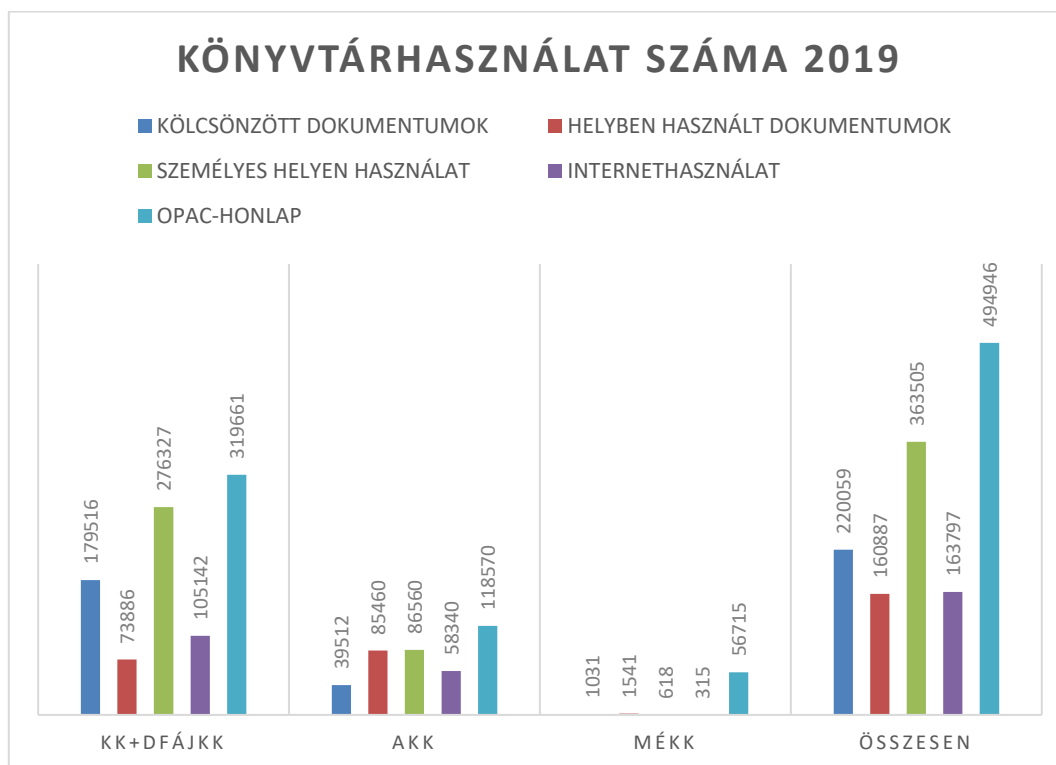
2019-ben több mint 10.000 fő regisztrált felhasználóként a SZE-EK hálózat tagkönyvtáraiban. Ez ugyan némileg elmarad a 2018-ban beiratkozottak létszámától, de a könyvtárhasználók számában továbbra sem mutatható ki csökkenés.

A használóink nagy része az egyetemi polgárok közül kerül ki, ami világosan kiolvasható az 1.sz. ábrából. Az is jól látszik, hogy jellegéből adódóan a 18-54 év közötti korosztály használja a legtöbbet a SZE-EK szolgáltatásait.

Tagkönyvtáraink közül a KK és az AKK nyilvános könyvtárként működik. Külső olvasóink száma évről évre növekszik. Többségük más felsőoktatási intézményben tanuló hallgató, de egyre több az általános- és középiskolás diák is.

A hallgatók, kutatók egyre többször veszik igénybe a KK második emeletén található, a beiratkozáshoz kötött helyben használható szolgáltatásaink közül a médiatárat és a kutatószobákat. A média-boxokat 2019-ben 350 alkalommal összesen 428 fő használta, a kutatószobákat pedig 592 fő vette igénybe.

Könyvtárhasználat az alapszolgáltatások tükrében

2. ábra Könyvtárhasználat száma 2019

A könyvtárhasználati adatok alapján megállapíthatjuk, hogy az Egyetem magyar és külföldi hallgatói is szívesen látogatják tagkönyvtárainkat. A KK alagsorában lévő tanulóbox-ok és a földszinten található „szigetek” egyaránt alkalmasak csoportos tanulásra és team-munkára. Ugyanakkor az első és második emelet elsősorban az egyéni tanulás színtere.

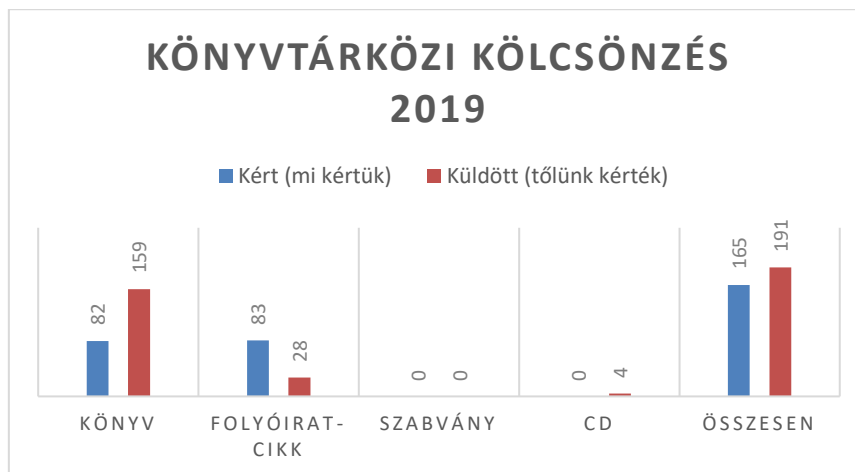
Az AKK-t és a DFÁJKK-t használók szívesen töltik az idejüket a szép, esztétikus környezetben, mely szintén alkalmas egyéni és csoportos tanulásra.

A MÉKK a két éve tartó várfelújítás miatt olvasók számára nem megközelíthető, így kollégák egy ideiglenes helyen látják el a használókat szakirodalommal. A felújítás végével terveink között szerepel a MÉKK-ban egy olvasóterem kialakítása.

2019-ben 251 napon tartott nyitva a SZE-EK hálózata, ami átlagosan 1500 fő/nap látogatást jelent. Ezeket az adatokat vizsgálva látható, hogy nem egyforma a leterheltség, és a könyvtárak tekintetében is nagy az eltérés. A legtöbb látogató a KK-ban (1200 fő/nap) fordult meg, az AKK-ban 450 fő/nap, a DFÁJKK-ban 35fő/nap, a MÉKK-ban pedig 15 fő/nap az átlag. A könyvtárban eltöltött legkevesebb idő körülbelül napi 30 perc, a legtöbb napi 6-7 óra. A szaktájékoztatók naponta közel 50 referenzs kérdésre válaszoltak a könyvtári hálózatban, amely szintén nagy eltéréseket mutat tagkönyvtáranként.

Könyvtárközi kölcsönzés

Az SZE-EK egyik legfontosabb szolgáltatása a könyvtárközi kölcsönzés.

3. ábra Könyvtárközi kölcsönzés 2019

A 2019-es esztendő meglepően alacsony könyvtárközi-kölcsönzés számokat produkált: összesen 356 könyvtárközi tranzakció történt. Ez a korábbi évhez képest 26%-os csökkenést jelent. Ami viszont arányaiban jelentősen nőtt, az az általunk kért dokumentumok közül a digitális kérések száma. Ez a változat egyre kényelmesebbnek, praktikusabbnak tűnik olvasóink számára.

Kért dokumentumok

A 2019-es esztendőben csupán 165 kérést indítottunk. A csökkenés ebben a tekintetben 36%-os volt! Ez a jelentős szám azt mutatja, hogy a szolgáltatás ismertsége talán csökken. A jövőben minden bizonnyal nagyobb figyelmet kell szentelnünk a könyvtárközi kölcsönzés szolgáltatásának népszerűsítésére.

Fele-fele a kért digitális- (nem szükségképpen folyóiratcikk, lehet digitális, teljes szövegű könyv is) és a hagyományos (eredetiben szolgáltatott) dokumentumok aránya. Ez is azt mutatja, hogy az okos-eszközök elterjedésével egyre szívesebben használják olvasóink a digitális dokumentumokat.

Az ODR-en (Országos Dokumentumellátó Rendszer) kívül intézett kérések száma (23%) nagyrészt a tagkönyvtáraink állományából kért dokumentumokat jelenti. Legfontosabb partnereink tárgyévben: a BME-OMIKK, az Országgyűlési Könyvtár, KSH Könyvtára valamint a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér voltak. Gyakran intézünk – elsősorban társadalomtudományi jellegű - kéréseket a szombathelyi Berzsenyi Dániel Könyvtár és a pécsi Csorba Győző Könyvtár illetve PTE-Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont felé is. Orvostudományi cikkek küldésében többnyire a DEENK-Kenézy Élettudományi Könyvtára és a PTE-Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtára van segítségünkre.

Témák vonatkozásában komoly változás nem történt: a társadalomtudományi és jogi jellegű kérések száma továbbra is magas, az orvostudományi témák iránt egyre nő az érdeklődés, a műszaki témák aránya viszont a 2019-es évben csökkent, a szépirodalmi jellegű kérések száma pedig állandó.

Küldött dokumentumok

Összességében az a tendencia, hogy elsősorban a helyi könyvtárközi szerepünk erős, a régió könyvtárai kérnek tőlünk a leggyakrabban dokumentumokat. Könyvtárunktól túlnyomó többségében nyomtatott könyveket kérnek a partnerek. A digitális kérések aránya a 2018-ashoz képest még csökkent is 4%-al. Ennek okát nehéz kideríteni, talán könyvtárközi partnereink igényeiben keresendő.

A Magyar Országos Közös Katalógusba (MOKKA) a SZE-EK állományából 11693 db bibliográfiai rekord került betöltésre. Az EMMI ODR támogatás 2019-ben elmaradt, de 2020-ban ígéretet kaptunk a támogatás kifizetésére.

Fénymásolás, sokszorosítás

A SZE-EK hálózatában két multifunkciós gép működik: az egyik a KK első emeletén, a másik az AKK-ban került elhelyezésre. A szerzői jogi szabályozást figyelembe véve, 2019-ben a könyvtárhasználók a tájékoztató munkatárs segítségével, 2020 nyaratól pedig – az informatikai fejlesztésnek köszönhetően már önállóan nyomtathatnak, másolhatnak, szkennelhetnek. A multifunkciós gépeket minden plastikkártyával rendelkező egyetemi polgár és külső olvasó használhatja. A szolgáltatás árait a mindenkori könyvtári díjtételek tábla tartalmazza.

Elektronikus ZH-k, vizsgák a KK-ban

A ZH-k, vizsgák lebonyolításának kialakult rendje van a KK-ban, ahol egyszerre 220 számítógépes munkaállomás áll a hallgatók rendelkezésére. A könyvtár felső szintjeinek nyitvatartása mellett alkalmanként egyszerre akár 1000-1200 fő vizsgáztatására is sort kerítenek. Az év folyamán több mint 50 alkalommal, közel 25.000 hallgató jelent meg a könyvtárban zárthelyi és féléves vizsgára.

Iparjogvédelmi tájékoztatás (PATLIB) szolgáltatás

A PATLIB Központ, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala kihelyezett szellemi tulajdonvédelmi információs pontja 2012 januárjában költözött a KK-ba. A szolgáltatást két szakképzett iparjogvédelmi tanácsadó munkatársunk látja el kiegészítő feladatként. Segítségüket előzetes telefonos egyeztetés után tudják igénybe venni. A tanácsadók feladata információszolgáltatás, iparjogvédelmi-, szabadalmi tájékoztatás. Mindemellett folyamatosan aktualizálják a honlapot (patlib.sze.hu), kezelik a szellemi tulajdonvédelmi kézikönyvtárat, népszerűsítik a szolgáltatást.

Európai Dokumentációs Központ

2018-ban az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőéhez benyújtott EDK pályázatunk sikeres volt, így 2019-ben év elején mi is csatlakoztunk az országos EDK-hoz. Ezt a szolgáltatásunkat két kolléga működteti.

Létrehoztunk egy gyűjteményrészt a könyvtár első emeletén és honlapunkon - külön részben-összegyűjtöttünk az EU-val kapcsolatos, hasznos információkat. Részt vettünk az Európai Dokumentációs Központok hálózatának éves találkozáján, az Európa Parlamenti választások idején segítettük az érdeklődőket, a győri Europe Direct központtal részt vettünk az Európa Napon és a Bizottság által szervezett dokumentációs központok összeurópai találkozáján - Firenzében - is képviseltük az intézményünket.

Virtuális terek használata

A Könyvtár virtuális tereit egyre többen használják. Átallunk olyan felhasználókat is elérünk, akik csak ebben a formában veszik igénybe szolgáltatásainkat. Egyre nagyobb figyelmet szentelünk a virtuális tereink fejlesztésére és naprakész működtetésére.

SZE-EK honlapja (lib.sze.hu)

A legnépszerűbb és legtöbbet használt virtuális felületünk a (lib.sze.hu) internetes oldal tartalmának frissítése, naprakészen tartása, amely egy erre a feladatra kijelölt kolléga koordinálásával történik.

A honlapon megtalálhatók a népszerű, 24 órán keresztül elérhető szolgáltatásaink is (előjegyzés, hosszabbítás, online tájékoztatás, online könyvtárközi kérés, naprakész információszolgáltatás, diplomafeltöltő stb.)

I-Share24 online tájékoztatás

Az INFO-Share24 online tájékoztatást az Egyetemi Könyvtár beiratkozott olvasói vehetik igénybe. A szolgáltatás során a könyvtárosok az Egyetemi Könyvtárban megtalálható nyomtatott dokumentumállományból (könyvek, folyóiratok, szabványok, szakdolgozatok stb.) továbbá az elektronikusan elérhető ingyenes, illetve előfizetett adatbázisokból készítik el a forrásjegyzéket. 2019-es évben közel 200 db kérés érkezett. A beérkező kérdések száma egyértelműen a szakdolgozat írás időszakában növekszik.

Diplomafeltöltő

A TVSZ 2015-ös módosítása óta a hallgatók a szakdolgozataikat elektronikusan a könyvtár honlapján keresztül töltik fel, amely a régebbi CD-re való kiírást váltotta fel.

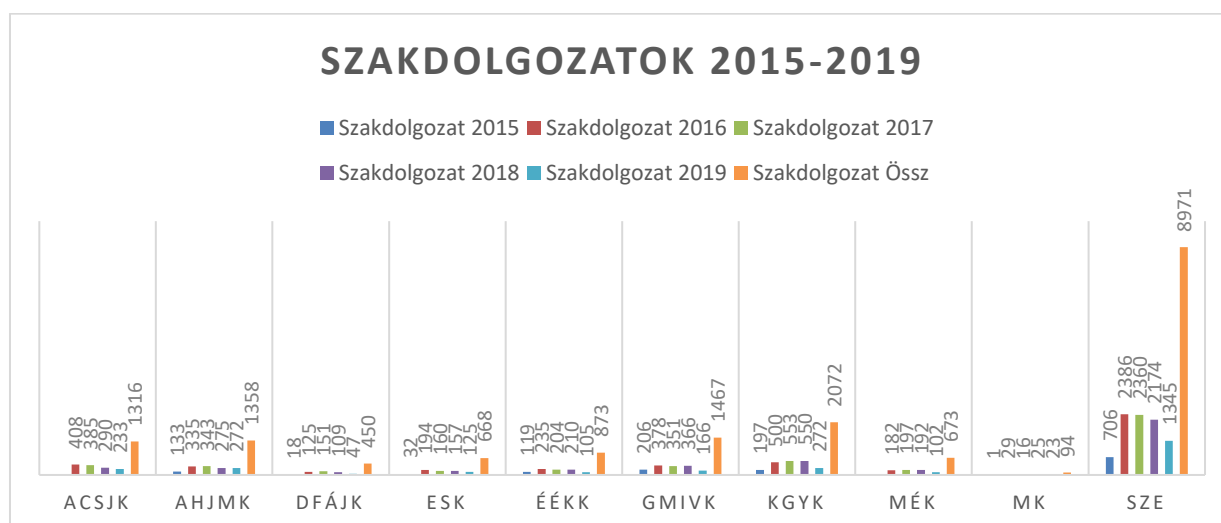
Repozitórium (szerep.sze.hu)

A SzERep-Egyetemen repozitórium, a SZE-n folyó tudományos és művészeti tevékenység teljes szövegű adatbázisa. A SzERep-ben tároljuk és nyilvánossá tesszük - a szerzői és személyhez fűződő jogok figyelembevételével - az Egyetem oktatóinak/kutatóinak közleményeit, a SZE Doktori Iskoláiban megvédett doktori értekezéseket, valamint az intézmény hallgatói által készített szakdolgozatokat. A feltöltött anyagok nyilvánossá tételét, vagy titkosítását dokumentumként külön-külön állítjuk be. 2019-ben 2268 új rekordot rögzítettünk az adatbázisban, az éves használat 28.125 letöltés volt. Ez az adat a korábbi évhez képest növekedést jelent.

Online szakdolgozatok (szakdolgozatok.szerep.sze.hu)

A dolgozatokat a könyvtár munkatársai feldolgozzák és az Egyetemi Repoitóriumban (SzERep) kereshetővé teszik. A gyűjtemény tárolja a SZE Karain készült diplomadolgozatokat a 2015/2016-os tanévtől. A dolgozatok metaadatai nyilvánosak, tehát otthonról is kereshetők, de teljes szöveg megtekintésére csak a SZE-EK hálózati könyvtárak területén meghatározott számítógépeken van lehetőség. 2019-ben a megtekintett elektronikus szakdolgozatok száma már meghaladta a raktárból felkért (2016 előtt készített), nyomtatott szakdolgozatok számát.

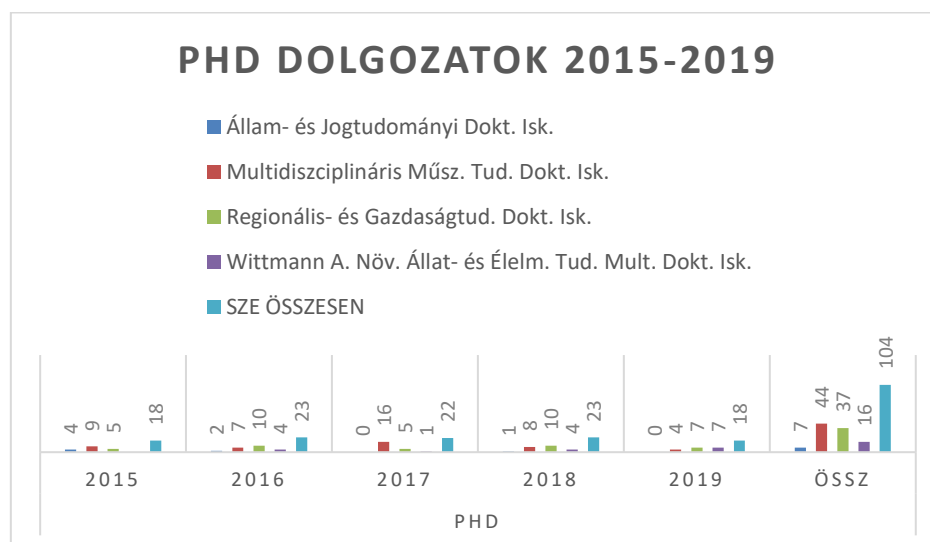
SZE EK éves beszámoló 2019

4. ábra Szakdolgozatok 2015-2019

PhD dolgozatok (phd.szerep.sze.hu)

2006 tól kereshetők PdH dolgozatok a SzERep – ban. 2012-től a disszertációkhoz kapcsolódó DOI azonosítót a könyvtár munkatársa igényli meg és rögzíti a dolgozat metaadataiban. A metaadatok és a dolgozatok is szabadon hozzáférhetők könyvtáron kívül is. A tábla jól mutatja, hogy az elmúlt 5 év alatt mennyiségileg hány disszertáció született a SZE négy doktori iskolájában.

5. ábra PhD dolgozatok 2015-2019

E-tananyagok (etananyag.szerep.sze.hu)

A repozitórium ezen részének célja, hogy a különböző szakokon, Bsc és Msc képzésben, valamint a szaknyelvi és idegen nyelvi oktatás fejlesztésében részt vevő hallgatók modern tanulási módszerek segítségével egyszerűbben elsajátíthassák az órákon megszerzett ismereteket.

Az e-tananyag-repozitórium keresési és böngészési felületeket biztosít a könnyebb elérhetőség érdekében. Az ide feltöltött dokumentumok nyilvánosak, megtekinthetők és letölthetők. Ezek azonban kizárólag oktatási és tanulási célra használhatók fel, terjeszteni nem lehet. Ezekről eltérő felhasználási forma esetében a szerzők/tulajdonosok engedélyét kell kérni.

3. Oktatás- és kutatástámogatás, tudománymetria

Használóképzések

A SZE-EK nagy hangsúlyt helyez a használók képzésre. Tapasztaltunk, hogy azok a könyvtárhasználók, akik részt vesznek valamelyik tanfolyamon, sokkal önállóbbak lesznek a feladataik megoldásában. Ebben az évben a sikeres EFOP-3.4.3-06 projekt egyik alprojektjének keretében lehetőségünk volt még nagyobb hangsúlyt fektetni a tanórák megszervezésére. Három órátípus közül választhatnak a hallgatók magyar és angol nyelven.

- Könyvtárbemutató óra (könyvtári körbevezetés, katalógushasználat) 45 perc
- Kutatásmódszertani alapok (tantermi környezet szükséges hozzá) 90 perc
- Adatbázishasználati órák (egyetem területén elérhető adatbázisok, könyvtári környezetben, számítógépnél) 90 perc
- Hibrid óra (az első 3 óra keveréke kérésnek megfelelően) 90 perc

A KK-ban 25 alkalommal, az AKK-ban 7 alkalommal tartottunk órákat, közel 1000 hallgatónak. Évek óta rendszeresen részt veszünk a TDK felkészítő programban is. Ebben az évben 2 alkalommal 46 főnek tartottunk felkészítést kutatásmódszertan, adatbázis-használat témában.

Szakreferensi hálózat

Szakreferensi hálózatunk 2012 óta működik. Célja az oktatói, kutatói munka közvetlen támogatása. Minden tanszéknek megvan a könyvtári szakreferense (<https://lib.sze.hu/-mtmt>) így az oktatók és könyvtárosok közötti rendszeres információcsere és együttműködés megoldott.

Jelenleg a KK-ban nyolc fő, az AKK-ban három fő, a DF ÁJKK-ban egy fő, a MÉKK-ban szintén egy fő lát el szakreferensi feladatokat.

Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)

Kiemelt feladatként kezeljük a hozzánk fordult – SZE-el jogviszonyban álló - oktatók/kutatók, PhD hallgatók publikációs tevékenységének MTMT és egyéb adatbázisok nyilvántartásával kapcsolatos kéréseit. Intézményi szempontból fontosnak tartjuk országos- és nemzetközi adatszolgáltatás miatt, hogy pontos legyen az affiliáció (közlemények/publikációk intézményhez való hozzárendelése).

Az érintettek az év során több mint 200 alkalommal keresték fel személyes konzultáció keretében a szakreferenseket.

2019-ben 787 új, az intézményhez rendelt publikáció került az adatbázisba és 1482 db valamelyik karhoz, tanszékhez. Az intézményi adminisztrátorok által a tárgyévben rögzített/módosított/láttamozott MTMT-rekordok száma 21640 volt.

MATARKA, cikkbibliográfia

A MATARKA a magyar kiadású szakfolyóiratok tartalomjegyzékét tartalmazza. A KK-ban jelenleg egyetlen munkatárs végzi a feladatot, aki 2019-ben 6 folyóiratból 406 cikk bibliográfiai adatával növelte az adatbázist, és 193 cikk adatainak módosítását végezte el. Az adatbázis több szempontú keresést tesz lehetővé, és sok esetben a bibliográfiai adatok mellett a publikáció teljes szövege is letölthető.

SZE EK éves beszámoló 2019

Az AKK-ban egy kolléga feladata a képzésekhez kapcsolódóan, az előfizetett és az interneten elérhető folyóiratokból évek óta cikkbibliográfia építése. 2019-ben 45 folyóirat, 2264 tétele került feldolgozásra. Jelenleg 17481 tétel szerepel az adatbázisban.

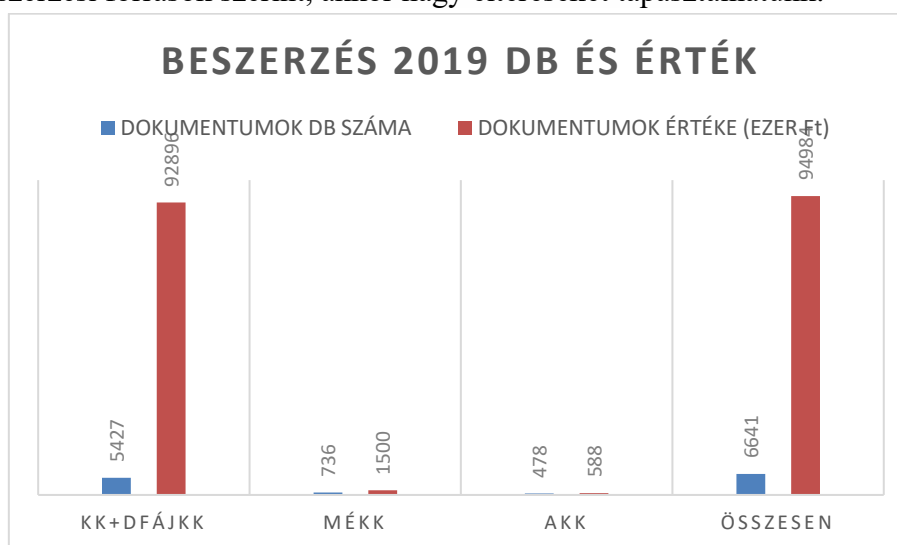
Rangsorfigyelés

2019-es évben a szokásos rangsorelemző adatbázisokhoz - U-multirank és QS - továbbra is megtörtént az adatszolgáltatás. Az ezzel kapcsolatos kiértékelések, valamint az Egyetem felső vezetése számára az eredmények közzététele, valamint értékelések elküldése folyamatos volt. Az adatok bekérésének szervezése után, az adatgyűjtés miatt a kapcsolatfelvétel folyamatos az egyetem különböző szervezeti egységeivel. Jelenleg a könyvtárban egy személy koordinálja, fogja össze az egyetemi rankingeket, szoros együttműködésben a felsővezetéssel. Az év végével egy új rangsorelemző külföldi adatbázis egyik részéhez regisztráltunk a THE Impact Ranking-hez. A 2020-as évben várható az ezzel kapcsolatban adatszolgáltatási kötelezettség.

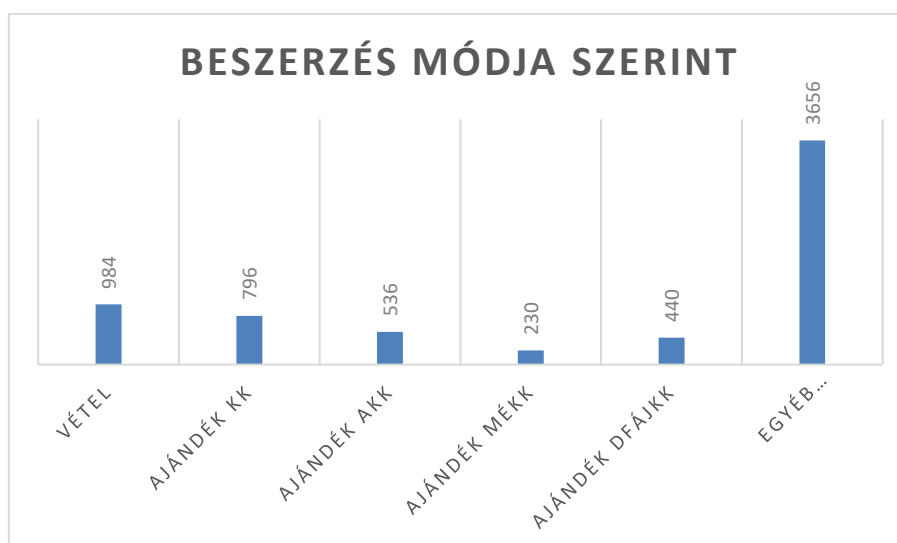
4. Gyűjteményszervezés

Beszerezés, gyarapodás

Az állomány gyarapodása vásárlás, ajándékozás útján valósul meg. SZE-EK nem rendelkezik önálló éves költségvetéssel, finanszírozása konkrét feladatok alapján működik. 2018-2020-ig két érvényes közbeszerzési szerződés biztosítja a magyar és idegen nyelvű könyvek és folyóiratok beszerzését. 2019-es évben 6642 db dokumentumot vettünk állományba 94.984.000 Ft értékben. Ez a teljes könyvtári hálózatra vonatkozik, valamennyi dokumentumtípusra (könyv, folyóirat, szakdolgozat, ajándék dokumentumok, adatbázisok stb.) tekintve. Ez jelentős gyarapodásnak tűnhet, de ha mindezt az egyes dokumentumtípusokra lebontva vizsgáljuk, illetve a beszerzési források szerint, akkor nagy eltéréseket tapasztalhatunk.

6. ábra Beszerzés 2019 db és érték

7. ábra Beszerzés módja szerint

Az adott évben a kifizetett számlák alapján állománygyarapításra összesen 82.904.000 Ft-ot fordítottunk. Ebből magyar és idegennyelvű könyvekre, elektronikus dokumentumokra 9.943.431 Ft-ot, folyóiratokra 23.633.895 Ft-ot, míg adatbázisokra, online forrásokra összesen 49.326.674 Ft-ot költöttünk.

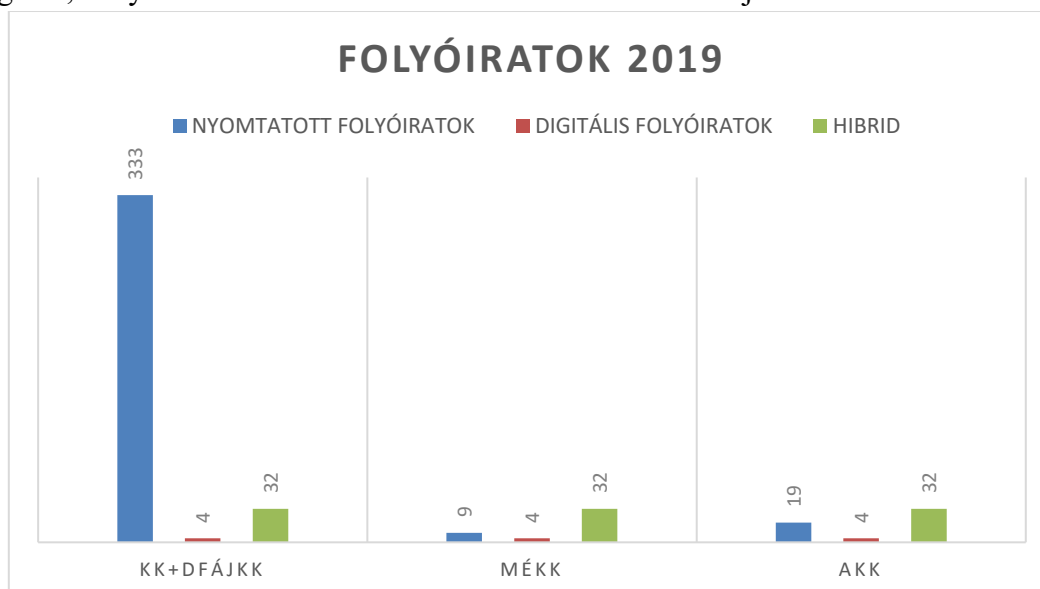
Könyvek

2019-ben 9.943.431 Ft értékben vásároltunk 987 db magyar és idegen nyelvű könyvet, szakkönyvet, tankönyvet. Ennek túlnyomó többsége projektek által finanszírozott volt. (ÚNKP-OTKA-GINOP-FIEK...). Az egyetemek fenntartó-váltása miatt az EMMI által biztosított 2019-es évi ODR támogatást a 2020-as évben kapjuk meg. Az NKA könyvtámogatási pályázata, a Márai-program révén és számos cserekiadvány segítségével jutottunk új, ajándék-dokumentumokhoz. Ebben az évben megnövekedett az egyéb ajándékkönyvek mennyisége, amelyekből csak a gyűjtőkörünknek megfelelőket vettünk állományba.

2019-ben természetes elhasználódás, rongálódás, tartalmi elavulás jogcímen 4523 db dokumentumot töröltünk az állományból 477.366 Ft értékben. A legnagyobb mennyiségű törlés az AKK-ban történt, ahol elsősorban elavult régi tankönyvek, jegyzetek kerültek ki a 2019-es állományból az állományellenőrzés során.

Folyóiratok

A magyar és külföldi folyóiratok (nyomtatott és/vagy online) rendelése központosított közbeszerzés során történik. A folyóirat-megrendelésünk évről évre csökkenő tendenciát mutat. Ez főként abból adódik, hogy a közbeszerzésben leszerződött partnereink nem tudják beszállítani a megrendelt folyóiratokat, mi viszont nem minden esetben tudjuk közvetlenül a kiadótól megrendelni azokat. A magyar nyelvűek esetében több kiadvány megszűnt, vagy ingyenessé vált. Külföldi folyóiratok esetében az olvasók előnyben részesítik az adatbázisokat, ezért 2020-ban felmérjük, hogy melyek azok, amelyekre, ha előfizetünk, átcsoportosítva az összegeket, kényelmesebb formában többen is elérjük az adott sajtótermékeket.

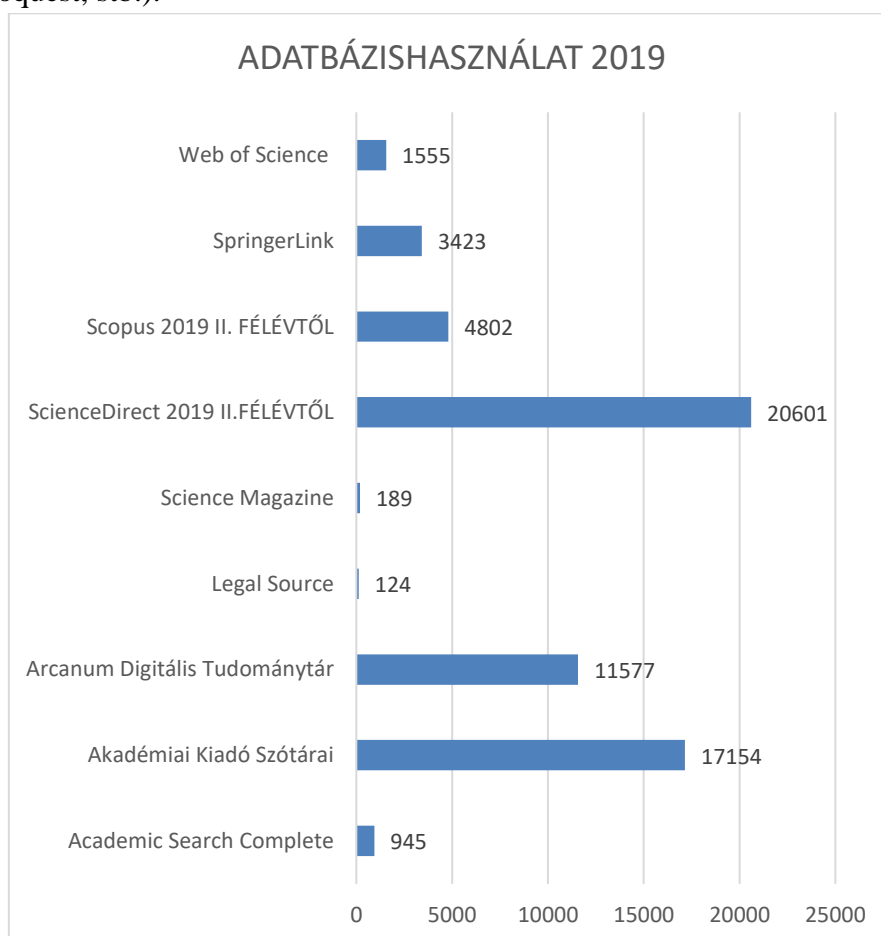
8. ábra Folyóiratok 2019

Adatbázisok

Az Egyetem változatlanul nagy hangsúlyt helyez az adatbázisok előfizetésére. Konzorciumi tagként a SZE támogatást kap az EMMI-tól annak érdekében, hogy a képzési területeket lefedő adatbázisok biztosítva legyenek a kutatók/oktatók/hallgatók számára. Az intézményi önrész évről évre emelkedik. A megrendeléseket és az előfizetési díjak megállapítását hosszas

SZE EK éves beszámoló 2019

tárgyalás előzi meg az MTA EISZ Irodája és a szolgáltatók közreműködésével, hogy a lehető legkedvezőbb konstrukciók és árak álljanak a konzorciumi tagok rendelkezésére. A SZE 2019-ben az EMMI-től nettó 48.980.000 Ft állami támogatást kapott tartalomszolgáltatásra, összességében pedig bruttó 48.809.804 Ft-ot fizettünk ki. Az EISZ keretein belül 10 db adatbázist fizettünk elő. Az EISZ adatbázisokon kívül két cégaladatbázist (Bisnode PartnerControl-, Bisnode PartnerRadar), a Statista-t, mely lehetővé teszi, hogy különböző piaci és iparági információkhoz jussanak a használók, az Új Jogtár-t, ami online felületen teszi lehetővé a jogi adatbázis tartalmait, valamint az Online Szabványkönyvtár adatbáziscsomagot is előfizettük. Kínálatunkban szerepel még három adatbázis, amelyek csak a KK-ban érhetőek el (NAVA, MAÚT, Katonai felmérések és kataszteri térképek adatbázisa). Az éves használati statisztika (9. sz. ábra) azt bizonyítja, hogy érdemes áttekintenünk, hogy mely adatbázisokra újítsuk meg az előfizetésünket a következő évre. A jelenlegi adatok alapján kijelenthetjük, hogy valamennyi előfizetett adatbázist használják az oktatók/kutatók és kisebb mértékben a hallgatók. Természetes, hogy az adatbázisok használata eltérő számokat mutat, hiszen a szakadatbázisokat (pl. ACM, BSP, Legal Source stb) szinte csak az adott szakterületek képviselői használják. A multidiszciplináris adatbázisok esetében jóval kedvezőbb használati statisztikával rendelkezünk. Az adatbázisok és online források térítésmentes tesztelésére ebben az évben 12 alkalommal volt lehetőségünk. A szolgáltatók több alkalommal tartottak Budapesten információs napot, továbbképzést az új szolgáltatásokról, kínálatukról (EISZ-Elsevier, Proquest, stb.).

9. ábra Adatbázishasználat 2019

5. Minőségfejlesztés

A Központi Könyvtár 5 évre (2017-2021) pályázati úton elnyerte a Minősített Könyvtár címet. Ezt az elismerést szigorú kritériumok alapján azok a könyvtárak kapják meg, amelyek évek óta magas színvonalú munkát végeznek a könyvtárhasználók érdekében. Azóta munkánkat a Minőségügyi kézikönyv és a Stratégiai tervünkben meghatározott irányvonal mentén végezzük.

- 2019-ben a MIT (Minőségirányítási Tanács) ülés szervezésére négy alkalommal került sor, melyek alapján a MIT vezetője elkészítette az éves tervet.
- a 2016-os és 2018-as kérdőíves használói elégedettségmérés összehasonlítását végeztük el melyben kiderült, hogy van pár olyan szolgáltatás melynek minőségén szükséges javítani.
- Elkészítettük a SZE-EK kompetenciaéértképét
- Összeállítottunk egy konfliktuskezelő útmutatót a Könyvtár munkatársai vonatkozásában
- Az intézkedési tervet dolgoztunk ki a 2019-es évre.
- Két nagyobb feladatba kezdtünk bele, melyek áthúzódnak a 2020-as évre:
 - Folyamatok felülvizsgálata és kiterjesztése a SZE-EK hálózat valamennyi tagkönyvtárára.
 - Teljesítménymérések indultak el a normák felállítására, több, mint 10 munkafolyamaton keresztül lefedve a könyvtár alapfeladatait.

6. Partnerkapcsolatok - külső és belső kommunikáció

A könyvtár mindennapi működésének alapfeltétele a már meglévő és az új külső és belső partnerekkel folytatott jó kommunikáció kialakítása és ápolása.

Belső- közvetlen SZE-EK hálózat kollégái

- Munkatársi értekezlet keretében - minden hónap első hétfőjén - beszámolók hangzottak el az előző hónapban elvégzett feladatokról és a következő hónap terveiről. A munkatársi értekezletek vezetői beszámolóit a belső blogon érhetők el.
- Aktuális dolgokról a vezető emailben, személyesen, telefonon tájékoztatta a kollégákat.
- Éves munkaterv alapján munkacsoportokban végezzük a feladatok megvalósítását.
- Beiskolázási terv alapján a kollégák a KI által szervezett tanfolyamokon vettek részt, és az ott beépült tudást belső továbbképzéseken megosztották az itthon maradt munkatársakkal.
- Évente két alkalommal csapatépítő összejövetelt szervezünk. Nyáron tanévzárót általában szabadban és télen egy évzárót a könyvtárban.

Belső-közvetett- egyetemi együttműködések

Az EK valamennyi tagkönyvtárának fontos feladata, hogy tevékenyen részt vegyen a SZE életében:

- **Nyitott Kapuk Napja** rendezvényen, saját könyvtári standon két kolléga mutatta be a szolgáltatásainkat. A nap során négy alkalommal került sor könyvtári körbevezetésre.
- A KK 9. alkalommal adott helyet a **XIII. Gépészeti Szakterületek Nemzetközi Hallgatói Konferenciájának.**

SZE EK éves beszámoló 2019

- **Innovációs kiállítás** rendezvényen, saját standon két kolléga mutatta be a PATLIB iroda szolgáltatásait.
- Mobilis és az Egyetem közös szervezésében a nyár folyamán megvalósuló **Gyermekegyetem** programjában is részt vettünk. A KK-t játékos vetélkedő keretében ismerhették meg a diákok.
- Augusztus végén bekapcsolódtunk a „**Gólyahét**” programjába, könyvtárlátogatáson fogadtuk a leendő elsőéves hallgatókat.
- **Kutatók éjszakája** egyetemi programhoz egy állomáspontként kapcsolódtunk. A diákok játékos vetélkedő keretében ismerhették meg a KK-t.
- Minden héten szerdán a könyvtár vezetője részt vesz a Főigazgató által összehívott értekezleten.
- Emellett rendszeresen részt vettünk egyetem által szervezett projektnyilvános eseményeken, projektzárókon, ünnepi nyilvános szenátusi üléseken, évnyitón és egyéb egyetemi rendezvényeken.

Külső – közösségi szerepvállalás

- Iskolai Közösségi Szolgálat: 10 győri középiskolával van megállapodásunk, melynek keretében fogadjuk a középiskolás tanulókat. 2019-ben 15 diák, közel 200 munkaórát teljesített a könyvtárban.
- Könyvtári programjainkon - könyvtárlátogatásokon, könyvtári foglalkozásokon, konferenciákon, rendezvényeken – a KK-ban több mint 50 alkalommal vettek részt általános- és középiskolás tanulók mellett a felnőttek is (több mint 1500 fő). Az AKK-n ez a szám 16 alkalom és közel 400 fő volt.
- Könyvtárunk 2013 óta Prospero Partner Pontként is működik. Az internetes könyvtárházból rendelt dokumentumok a mi könyvtárunkban vehetők át. Ez a megoldás gyors és költségkímélő a megrendelőnek és a szállítónak egyaránt.

Külső- Országos szakmai kapcsolatok

Társadalmi és szakmai felelősségvállalásunk fontos eleme, hogy a szakmai szervezetekben képviseltesük magunkat. Célunk, hogy ebben a gyorsan változó környezetben ott legyünk, ahol a primer, hiteles információkat megkapjuk, s ezt tudjuk továbbadni.

- Könyvtárunk testületi tagja a **Kisalföldi Könyvtárak és Könyvtárosok Egyesületének (KKKE)**. Emellett tíz munkatársunk egyéni tagként regisztrált, akik közül egy vezetőségi tagként képviseli a könyvtárat.
- Magyar Könyvtárosok Egyesületének (MKE) tagjai közül 7 fő a könyvtárunkból került ki. Két kolléga egyéni tagja az **MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekciójának**.
- Az **Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumában** a könyvtár igazgatója képviseli a SZE-EK-t.
- Az AKK tagja a **Magyar Aleph Csoportnak (MACS)**.
- Tagjai vagyunk a Magyar Országos Közös Katalógus (**MOKKA**) és a Magyar Elektronikus Könyvtár (**MEK**) egyesületnek.
- Egyéni tagként két kolléga regisztrált a **MATARKA** egyesületbe is.
- Tagjai vagyunk a **MSZT Szabványügyi Tanácsának**.

SZE EK éves beszámoló 2019

- A **Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének** könyvtári tagozata egyik munkatársunkat választotta meg vezetőjének, és a **helyi szervezetben** is ő képviseli érdekeinket. A helyi szervezetben a SZE-EK munkatársai 80%-os tagsággal képviseltetik magukat.

Médiafelületek

- A közösségi médiafelületek közül a KK a Facebook-ot használja. Nyilvános oldalunknak jelenleg 1872 követője van, míg a AKK facebook oldalunknak 714. Ez a közösségi csatorna fontos szerepet játszik az egyetemi hallgatók és külső használóink közvetlen elérésében. Naponta új és aktuális információkat osztunk meg ugyanis a látogatókkal.
- Egyetemi és a helyi online és nyomtatott sajtóban többször szerepelt a könyvtár. Médiamegjelenéseink a honlapunkon elérhetők. (<https://lib.sze.hu/mediamegjelenesek>)

7. Humán erőforrás

2019-ben a SZE-EK munkatársainak száma 25 fő volt. Két GYES-en lévő munkatársból 1 fő, az év első felében visszajött dolgozni, így az aktív dolgozók száma 24 fő lett. Az év második negyedévében egy munkatárs közös megegyezéssel távozott. Egy kolléga fél éves fizetés nélküli szabadság kivételét kérte. Ebben az évben 2 kolléga kérte nyugdíjazását, így az év második felétől aktívan már nem járultak hozzá a munkafolyamatokhoz. Szeptembertől fél évre Kancellár úr engedélyezte egy kollégánk hatórás foglalkoztatását. Így elmondhatjuk, hogy a 2019-es változásokkal telt évet a 21 aktív munkatársi létszámmal zártuk. Közülük 7 fő szakirányú egyetemi, 6 fő főiskolai, 4 fő felsőfokú szakképesítéssel rendelkezik, 4 fő pedig nem rendelkezik szakmai végzettséggel. Munkatársak megoszlása a hálózatban: a KK-ban 15 fő, az AKK-ban 4 fő, a DFÁJKK-ban egy fő, míg a MÉKK-ben 2 fő dolgozik. Az 1 fő 6 órás kérés mellett a többi munkatárs teljes munkaidőben dolgozik. Egy kollégát várunk vissza GYES-ről a 2020-as évben.

Összegzés

Az Egyetemi Könyvtárban azon dolgozunk, hogy minél több használót ki tudjunk szolgálni. A felmérések alapján felülvizsgáljuk, továbbfejlesztjük, színvonalasabbá tesszük meglévő szolgáltatásainkat, és a 21. század igényeinek megfelelő új szolgáltatásokkal bővítjük a palettánkat. Igyekszünk mindezt otthonos, szép, kulturált környezetben tenni, innovatívan fejlődni a felhasználóink és a fenntartó igényeit figyelembe véve.